

Forholdene ere nu saaledes, at en saadan Lærer, som læser 36 Timer om Ugen, med den Gennemsnitsbetaling, der for Tiden gives pr. Time, vil kunne opnaa 18—2100 Kr. om Aaret, en Indtægt, som en Familiefader i den Samfundsklasse, Talen her er om, umulig kan leve af. Samtidig har en Kommunal lærer i Kjøbenhavn, ligeledes for 36 Timer ugentlig, en Maksimumsindtægt af 2,500 Kr., medens en Adjunkts Timebetaling kan stige til det dobbelte af, hvad Privat skolernes Lærere faa — og saa følger der endda Pensioneret med begge disse Stillinger.

De private Skoler formaa ikke ved egne Midler at forbedre Lærersalærene, og en Forhøjelse af de allerede meget høje Skolepenge kan ikke lade sig gøre, idet den sikkert kun vil bevirke, at mange Familier maa tage deres Børn ud af disse Skoler.

Der er da kun den Udvej tilbage at henvende sig til det offentlige, til Stat og Kommune, om Tilskud, og den synes da ogsaa naturligt nok, da den private Latin- og Realskole i Kjøbenhavn i Virkeligheden danner et betydningsfuldt Led saavel i Kjøbenhavns som i hele Landets Undervisningsvæsen. Staten har da ogsaa i det hele erkendt, at det hører til dens Opgaver at bidrage til den højere Undervisnings Støtte, dels ved at underholde Statskoler, dels ved direkte Bidrag til en Række Skoler rundt om i Landet, som maa siges at være væsentlig ligestillede med Kjøbenhavns private Latin- og Realskoler. At der her foreligger et ret naturligt Krav paa en saadan Understøttelse som ansøgt, turde tydeligt fremgaa af, at af de 2,013, der i de sidste 5 Aar ere blevne Studenter, ere 838 dimitterede fra selve Statskoler og 136 fra Provinskoler, der ere støttede af Staten, og begge disse Klasser Studenter have kostet Staten betydeligt, medens de samtidig fra Privatskolerne i Kjøbenhavn udgaaede 605 Studenter ikke have kostet Staten en eneste Dre. (De øvrige ere foruden 17, der have taget en ekstraordinær Eksamen, 417, der ere privat dimitterede).

Underagerne henvende sig derfor til Regering og Rigsdag — samtidig indgive de et supplerende Andragende til Kjøbenhavns og Frederiksberg Kommunalbestyrelser — om et Statstilskud til Lønning og Pensionering af Lærerne ved de private Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn, idet de tro at turde betegne Sagen som en Samfundssag. De Principper, hvorefter Andel i Statstilskuddet kan erhverves, udvikles nærmere i et medfølgende Bilag, hvori særlig betones, at der skal udkræves en Anciennitet af mindst 15 Aar og et ugentligt Timeantal af mindst 18 for at opnaa Andel deri. Der opstilles endvidere forskellige Beregninger, hvorefter Statens Tilskud til Lærersalærene under de i Forslaget opstillede Betingelser straks vil blive 36—37,000 Kr. (Kommunens ca. 11,000 Kr.), medens det efter 5 Aars Forløb vil kunne stige til 63—67,000 Kr. (Kommunens til 14—15,000 Kr.). — For Pensioneringens Vedkommende er vedlagt et Udcast (med Anmærkninger) til Love for en Pensionersklasse, hvorefter der til denne straks vil udkræves et Statstilskud af ca. 18,000 Kr.

Udvalget foreslaar Andragendet henvist til Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Underfølgelse.

9. Fra Bestyrelsen for „Arbejdernes Væseleskab“ i Kjøbenhavn om et aarligt Statstilskud. (Indbragt den 15de Oktober 1896 af Folketingsmanden for Sorø Amts 3dje Valgkreds, Røedt.)

I sidste Rigsdagsamling forelaa et lignende Andragende, hvorom Udvalget ingen Indstilling gjorde (Tillæg B., Sp. 1077—78). Det oplyses nu, at Medlemstallet er steget fra 1,800 til 2,000, Bogsamlingens Antal Bind fra 4,000 til 5,000 og Bogudlaanene fra ca. 52,000 til 57,000. Det betones, at det vilde være højt uheldigt, om man skulde blive nødsaget til det uheldige Skridt at foretage en Kontingentforhøjelse, som imidlertid de store Udgifter bl. a. 1,600 Kr. i Husleje, let kunne medføre, saafremt et aarligt Statsbidrag paa 1,000 Kr. ikke opnaas. Det Djemed at faa Arbejderne til at anvende deres fritid til at læse gode Bøger og høre oplysende Foredrag turde imidlertid være i høj Grad vel egnet til at opnaa et saadant. Andragendet anbefales varmt af de samtlige Mænd som sidst samt endvidere af Docent, Dr. phil. Wilkens og Bagermester Marstrand.

Udvalget gør ingen Indstilling.